

@fosselat

پیام امام حسین

تدبیر در سیره امام سجاد (ع)

موضوع

[زندگی سیاسی - مبارزاتی]

تهیه شده توسط حجت الاسلام علی رجبی

@fosselat

تدابیر در سیره امام سجّاد (ع)

نقش حضرت: معماری و بازسازی دین
با تعیین سه عنصر: توحید، ولایت و مکارم اخلاق

@fosselat

تدبیر در سیره امام سجّاد (ع)

- ۱- شناختنامه امام سجّاد (ع) | همسران و فرزندان
- ۲- حدیث مغبوض ترین مردم نزد خداوند
- ۳- داستان پیرمرد شامی و امام سجّاد (ع)
- ۴- تدبیر در سیره امام سجّاد (ع)
- ۵- احادیث امام سجّاد (ع) پیرامون دعا
- ۶- فهرست موضوعات صحیفه سجّادیه
- ۷- عناوین رساله حقوق امام سجّاد (ع)

نام : علی (ع) (علی ابن الحسین الاکبر - ارشاد شیخ مفید)

کنیه : ابوالحسن ، ابو محمد

القاب مشهور : زین العابدین ، سجاد ، ذوالثغفات ، سید العابدین ، البكاء ، الزّاهد

پدر : حسین بن علی (ع)

مادر : شهر بانو (شاه زنان ، جهان شاه ، ...) دختر یزیدگرد ، آخرین پادشاه ساسانی

ولادت : ۱۵ جمادی الاولی سال ۳۶ [قول دیگر ۵ شعبان سال ۳۸ در مدینه]

چگونگی شهادت : سمی که به دستور "هشام بن عبدالملک" علیه اللعنه به آن حضرت خورانده شد

مدت عمر شریف : قریب ۵۷ یا ۵۹ سال

سن امامت : ۲۳ سالگی

امامت : ۳۵ سال

مزار شریف : قبرستان خاموش بقیع در مدینه در کنار عمویش امام حسن (ع)

The image cannot be displayed. Your computer may not have enough memory to open the image, or the image may have been corrupted. Restart your computer, and then open the file again. If the red x still appears, you may have to delete the image and then insert it again.

۷ همسر:

حضرت دارای هفت همسر بوده که یکی از همسرانش ام عبدالله دختر امام حسن (ع) مادر امام باقر (ع) آزاد بود و بقیه کنیز بودند.

ایشان پیروان زید بن علی بن حسین (۲۱-۷۹ هـ ق) می باشند.

به اتفاق تمام دانشمندان اسلامی وی شخص جلیل القدر و مؤثق و پرهیزگار و عالم و با فضیلت بود.

شیخ مفید: زید بن علی بعد از برادرش، امام محمد باقر (ع) بالاترین و با فضیلت ترین برادرانش بود.

زید در زمان خلافت «هشام ابن عبدالملک» قیام کرد و ۱۵ هزار نفر از اهالی کوفه با وی بیعت کردند و با آنان بر والی عراق یعنی (یوسف بن عمر ثقفی) که عامل هشام بن عبدالملک بود خروج کرد، اما بیعت کنندگان در حین جنگ وی را رها کردند و جز اندکی، کسی با وی باقی نماند و آنان با سپاه یوسف بن عمر جنگیدند تا همگی کشته شدند و زید نیز کشته شد و در شب دفن شد. سپس قبرش را شکافتند و جسد وی را به دار آویختند و سپس سوزاندند.

بعد از زید پسرش، «یحیی بن زید» در زمان خلافت «ولید بن یزید بن عبدالملک» قیام کرد. نصر بن سیار، والی خراسان، فرمانده نظامیان (سلم بن احوز مازنی) به جنگ وی فرستاد. وی نیز یحیی را کشت و دعبل خزاعی در رثای یحیی گفته است: قبرها در کوفه و گروهی در طیبه و در فخ می باشند. دروذهای من به همه آنان باد.

[اصول الحدیث و احکامه فی علم الدراية، شیخ جعفر سبحانی، ص ۲۶۵]

@fosselat

تدبّر در سیره معصومین (ع) [زندگی سیاسی - مبارزاتی]

موضوع

تدبّر در سیره علی ابن حسین، سید العابدین، امام سجاد (ع)

۶

حدیث مغبوض ترین مردم نزد خداوند

۲

امام سجاد (علیه السلام):

«أَلَا وَإِنَّ أَبْغَضَ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ
مَنْ يُقْتَدِي بِسُنَّةِ إِمَامٍ وَلَا يُقْتَدِي بِأَعْمَالِهِ»

مبغوض ترین مردم نزد خدا، کسی است که
خود را پیرو امامی بداند ولی از کردارش پیروی نکند.

[تحف العقول، النص، ص: ۲۸۷]

تدبر در سیره علی ابن حسین، سید العابدین، امام سجاد (ع)

داستان پیرمرد شامی و امام سجاد (ع)

۳

قال الراوي : وَ جَاءَ شَيْخٌ، وَدَنَا مِنْ نِسَاءِ الْحُسَيْنِ (ع) وَ عِيَالِهِ وَ هُمْ فِي ذَلِكَ الْوَضْعِ فَقَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي قَتَلَكُمْ وَأَهْلَكُمْ وَ أَرَاخَ الْبِلَادَ مِنْ رَجَالِكُمْ وَ أَمَكَّنَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْكُمْ.»

فَقَالَ لَهُ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) : يَا شَيْخُ! هَلْ قَرَأْتَ الْقُرْآنَ؟

قال: نَعَمْ. قال: فَهَلْ عَرَفْتَ هَذِهِ الْآيَةَ: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى» (سوره شوری ۲۳) قال الشَّيْخُ: نَعَمْ قَدْ قَرَأْتُ ذَلِكَ فَقَالَ لَهُ عَلِي (ع) : فَتَحْنُ الْقُرْبَى يَا شَيْخُ قَالَ: فَهَلْ قَرَأْتَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ: (وَ آتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ)؟ (اسراء 26) فقال الشَّيْخُ: قَدْ قَرَأْتُ.

فَقَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (ع) «فَتَحْنُ الْقُرْبَى يَا شَيْخُ.»

قال: فَهَلْ قَرَأْتَ هَذِهِ الْآيَةَ؟ «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ يُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا.» (احزاب 33) قال الشَّيْخُ: قَدْ قَرَأْتُ ذَلِكَ.

فَقَالَ عَلِي (عليه السلام) : نَحْنُ أَهْلُ الْبَيْتِ الَّذِي خَصَّنَا اللَّهُ بِآيَةِ الطَّهَارَةِ يَا شَيْخُ.

قال: فَهَلْ قَرَأْتَ هَذِهِ الْآيَةَ؟ «وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى...» (انفال 41) قال الراوي :

فَبَقِيَ الشَّيْخُ سَاكِتًا نَادِمًا عَلَيَّ مَا تَكَلَّمْتُ بِهِ، وَ قَالَ: بِاللَّهِ إِنَّكُمْ هُمْ؟

فَقَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (ع) : تَاللَّهِ إِنَّا لَنَحْنُ هُمْ مِنْ غَيْرِ شَكٍّ، وَ حَقَّ جَدَّنَا رَسُولُ اللَّهِ (ص).

فَبَكَى الشَّيْخُ وَ رَمَى عِمَامَتَهُ، ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ وَ قَالَ: اَللَّهُمَّ إِنَّا نَبْرَأُ إِلَيْكَ مِنْ عَدُوِّ آلِ مُحَمَّدٍ (ص) مِنَ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ. ثُمَّ قَالَ: هَلْ لِي مِنْ تَوْبَةٍ؟

فَقَالَ لَهُ: نَعَمْ، إِنْ تُبْتَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَ أَنْتَ مَعَنَا.

فَقَالَ: أَنَا تَائِبٌ.

فَبَلَغَ يَزِيدَ بْنُ مُعَاوِيَةَ حَدِيثَ الشَّيْخِ، فَأَمَرَ بِهِ فُقُتِلَ

نقش: معماری و بازسازی دین با تبیین سه عنصر: توحید، ولایت و مکارم اخلاق

۴

مشارکت در دفاع از
اسلام ناب

الف) قبل امامت:

سیره
امام
سجّاد (ع)

معماری و بازسازی دین

ب) دوران امامت:

سیره امام سجاده (ع)

امام علی (ع) {حدود ۲ سال}

امام حسن (ع) {حدود ۱۰ سال}

امام حسین (ع) {حدود ۲۳ سال}

الف) قبل از امامت

مشارکت در دفاع از اسلام
{ تربیت و شاگردی
محضر ۳ امام }

حضور در واقعه کربلا و عاشورا

یک مصلحت الهی
پیام آور قیام کربلا

بیماری امام سجاده (ع):

سیره امام سجّاد (ع)

۱- تبلیغ پیام عاشورا و کربلا:

۲- فعالیت های فکری و علمی :

۳- عدم شرکت در قیام ها و جنبش های سیاسی :

۴- فعالیت های فرهنگی و سیاسی :

۵- فعالیت های اجتماعی و اقتصادی :

ب) دوران امامت

معماری و بازسازی دین

نقش: معماری و بازسازی دین با تبیین سه عنصر: توحید، ولایت و مکارم اخلاق

ب) دوران امامت

کوفه

شام

۱- دوران اسارت: ایراد خطبه در

۱) تبلیغ پیام
عاشورا و کربلا

ایراد خطبه

گریه بر شهدای کربلا در محافل عمومی

یاد شهیدان به وقت: نوشیدن آب - سجده بر تربت شهدا

فاجعه حرّه

{ کشتار بی رحمانه مردم مدینه توسط سپاه یزید 63 هـ ق }

حمله و آتش زدن به کعبه

توسط سپاه یزید در جنگ با عبدالله ابن زبیر

۲- دوره مدینه:

ب) دوران امامت

۱- تفسیر و تطبیق قرآن با زندگی عصر خود:

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ
الْعَذَابِ يُدَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ
وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ {۴۹}

بقره آیه ۴۹

۲) فعالیت های
فکری و علمی

۲- مبارزه با جبرگرایی، تشبیه و تجسم:

ب) دوران امامت

۱- قیام توأبین

۳) عدم شرکت در
قیام ها و جنبش های سیاسی:

۲- قیام مختار

ب) دوران امامت

تدریس در مسجد النبی (ص)

تربیت ۱۷۰ راوی حدیث
{ مانند ابو حمزه ثمالی }

تربیت شاگرد و کادر سازی:

تربیت علما و فقها

مبارزه با بدعت ها و تحریف ها

{ برخورد با علمای درباری مانند محمد بن مسلم زهری }

۱۴) فعالیت های
فرهنگی و سیاسی:

زنده نگه داشتن یاد عاشورا

{ تشویق به شهادت و مبارزه }

تبیین قوانین صحیح اسلامی
در رساله حقوق { ۵۰ حق }

فعالیت های علمی و اخلاقی:

تبیین معارف اخلاقی و عرفانی
در صحیفه سجادیه (ع) { ۴۵ دعا }

ب) دوران امامت

هم نشینی با غلامان و غیرعرب

ازدواج با کنیز خود

مبارزه با تعصب نژادی:

مبارزه با فقر و حمایت از شیعیان نیازمند

مبارزه با برده داری، تربیت و آزاد سازی

۵) فعالیت های
اجتماعی و اقتصادی

نیایش مومن چه می شود!؟

قال علی بن الحسین (ع) :

"المومن من دعائه علی ثلاث :

أما ان یدخله

و أما ان یعجل له

وأمّا ان یدفع عنه بلاء یرید ان یصیبه

امام سجاد (ع) : دعای مومن یکی از
این سه فائده را دارد :یا برایش ذخیره میشود
(و در آخرت به او سود می دهد)

یا در دنیا مستجاب می گردد

و یا بلایی را از او می گرداند
(و این بر حسب اختلاف مصالح است)

[تحف العقول عن آل الرسول (ع) - ابن شعبه حرانی - قرن ۴ ق - حدیث ۱۸]

گناهای که موجب تغییر نعمت ها می شوند

سوره رعد آیه ۱۱

....إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ....

قطعا خداوند سرنوشت هیچ ملتی را [به سوی خوش بختی یا تیره بختی] تغییر نمی دهد تا آن که آنان آنچه را [از خوبی ها یا بدی ها] در وجود خود دارند تغییر دهند

امام سجاد(ع): "الذُّنُوبُ الَّتِي تُغَيِّرُ النِّعَمَ"

- ۱- البغی علی الناس _____ ظلم به مردم
- ۲- والزَّوال عن العاده فی الخیر _____ ترک عادت نیک
{از بین رفتن عادت های خوب و شایسته}
- ۳- واصطناع المعروف _____ ترک برنامه نیک
- ۴- وكفران النعم _____ کفران نعمت
- ۵- و ترک الشکر _____ شکر نکردن

معانی الاخبار ص ۲۷۰

گناهانی که موجب عدم استجاب دعا می شوند

امام سجاد(ع): "الذُّنُوبُ الَّتِي تَرُدُّ الدَّعَاءَ"

- ۱- سوء النّیّه ← نیت بد و نادرست
- ۲- وخبت السّریره ← ناپاکی باطن
- ۳- والنّفاق مع الاخوان ← رفتار نفاق آمیز با برادران دینی
- ۴- وترك التّصديق بالاجابه ← عدم اعتقاد به اجابت دعا
- ۵- و تاخیر الصلوات المفروضات حتی تذهب اوقاتها
تاخیر نمازهای واجب در وقت خود، به طوری که وقت آنها بگذرد
- ۶- و ترک التّقرب الی الله عزّ و جلّ بالبرّ و الصدقه
ترک نزدیک شدن به درگاه خدا به وسیله احسان و صدقه
- ۷- و استعمال البذاء و الفحش فی القول
هرزگی در رفتار، و ناسزاگویی

تدبّر در سیره علی ابن حسین، سید العابدین، امام سجاد (ع)

فهرست موضوعات صحیفه سجادیه

- ۱- دعای حمد و سپاس خدای تعالی
- ۲- دعای درود بر پیامبر (ص)
- ۳- دعای درود بر حاملان عرش و فرشتگان مقرب
- ۴- دعای درود بر پیروان پیامبران و تصدیق کنندگان ایشان
- ۵- دعا درباره خود و دوستانش
- ۶- دعا هنگام صبح وشام
- ۷- دعا در پیش آمدهای ناخوشایند و هنگام غم و اندوه
- ۸- دعای پناه بردن به خدا از سختی ها و امور ناپسند اخلاقی و کردارهای نکوهیده
- ۹- دعای اشتیاق به درخواست آمرزش
- ۱۰- دعای التجاء و پناه بردن به خدای تعالی
- ۱۱- دعا در طلب عاقبت به خیری
- ۱۲- دعای اعتراف به گناه و درخواست توبه
- ۱۳- دعا در طلب حاجت ها از خدای تعالی
- ۱۴- دعا هنگام مورد ستم واقع شدن
- ۱۵- دعای هنگام بیماری یا وقتی که غم و اندوه به او روی می آورد
- ۱۶- دعای طلب آمرزش گناهان
- ۱۷- دعای پناه بردن از دشمنی و مکر شیطان به خدا
- ۱۸- دعا به هنگام گذر از خطر یا آنگاه که نیازش برآورده می شد
- ۱۹- دعا به هنگام درخواست باران پس از قحطی و خشک سالی
- ۲۰- دعای درخواست توفیق برای کرامت های اخلاقی
- ۲۱- دعا هنگام اندوه برای رویدادی و نگرانی برای خطاها
- ۲۲- دعا هنگام سختی، مشقت و دشواری کارها
- ۲۳- دعا هنگام عافیت و درخواست شکر آن از خدا
- ۲۴- دعا درباره پدر و مادر خود علیهما السلام
- ۲۵- دعا درباره فرزندان علیهم السلام
- ۲۶- دعا درباره همسایگان و دوستانش هنگام یاد کردن از آنها
- ۲۷- دعا درباره مرزداران
- ۲۸- دعای پناه بردن به خدا
- ۲۹- دعا هنگام تنگ شدن روزی
- ۳۰- دعای کمک خواستن از خدا برای ادای قرض
- ۳۱- دعا در ذکر توبه و طلب توفیق آن از خدای تعالی
- ۳۲- دعا درباره خود در مقام اعتراف به گناه پس از نماز شب
- ۳۳- دعا در استخاره و طلب خیر
- ۳۴- دعا هنگام گرفتاری
- ۳۵- دعا در مقام خشنودی هنگام نگرستن به دنیا داران
- ۳۶- دعا هنگام دیدن ابر و برق و شنیدن صدای رعد
- ۳۷- دعا هنگام اعتراف به ناتوانی از شکر گزاری
- ۳۸- دعای عذرخواهی از دادخواهی های مردم
- ۳۹- دعای طب عفو و بخشش
- ۴۰- دعا هنگام یاد کردن از مرگ
- ۴۱- دعای درخواست خطاپوشی از خداوند
- ۴۲- دعا هنگام ختم قرآن
- ۴۳- دعا هنگام نگاه کردن به هلال ماه نو
- ۴۴- دعا هنگامی که ماه رمضان فرا می رسد
- ۴۵- دعای وداع در شب آخر رمضان
- ۴۶- دعای روز عید فطر و جمعه
- ۴۷- دعای روز عرفة
- ۴۸- دعای روز عید قربان و جمعه
- ۴۹- دعای دور کردن نیرنگ دشمنان و بازگرداندن غلبه آنان
- ۵۰- دعای خوف (ترس) از خدای تعالی
- ۵۱- دعا در تضرع و زاری و خضوع و فروتنی
- ۵۲- دعای اصرار به درخواست از خدای تعالی
- ۵۳- دعای اظهار ذلت و خواری به درگاه خداوند
- ۵۴- دعای درخواست رفع اندوه از خدای تعالی

حق خداوند

حق خویشاوندان

حق مادر

حق پدر

حق فرزند

حق برادر

حق زیردستان

حق مردم

حق شاگرد

حق همسر

حق غلام

حق نفس

حق پا

حق عورت

حق چشم

حق شکم

حق گوش

حق دست

حق زبان

حق اعمال

حق قربانی

حق صدقه

حق حج

حق نماز

حق روزه

حقوق سرپرستان

حق سلطان

حق استاد

حق حاکم

سایر

در صفحه بعد

سایر حقوق

برده آزاد شده	مولای آزاد کننده
مؤمن	احسان کننده
همنشین	امام جماعت
معاشرت کننده	دوست
طلبکار	شریک
مدعی	بدهکار
مشاور	منکر
نصیحت کننده	مشورت شنونده
بزرگتر	نصیحت شونده
طلب کننده مال	کوچکتر
مال	درخواست شونده
هم کیشان	اهل ذمه
شاد کننده انسان	بد کننده
	همسایه